

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Спеціальність 242 Туризм
галузі знань 24 Сфера обслуговування

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мета курсу:

Формування екологічно обґрунтованих пріоритетів і форм економічної взаємодії людини з навколишнім середовищем

Завдання курсу:

- глибоке оволодіння слухачами знаннями, які відображають зміст та структуру економіки природокористування;
- усвідомлення ролі та значущості екологічних аспектів економічної діяльності;
- формування умінь та навичок ефективного вирішення еколого-економічних проблем

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ – це сукупність усіх форм експлуатації природно-ресурсного потенціала та заходів щодо його збереження

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ВКЛЮЧАЄ:

- ВИЛУЧЕННЯ ТА ОБРОБЛЕННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ, ЇХ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ
- ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНУ ПРИРОДНИХ УМОВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
- ЗБЕРЕЖЕННЯ (ПІДТРИМАННЯ), ВІДТВОРЕННЯ (ВІДНОВЛЕННЯ) ТА РАЦІОНАЛЬНУ ЗМІНУ ЕКОЛОГІЧНОГО БАЛАНСА (РІВНОВАГИ) ПРИРОДНИХ СИСТЕМ, ЩО СКЛАДАЄ ОСНОВУ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОГО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУСПІЛЬСТВА

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ Є ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНОЮ САМОСТІЙНОЮ СФЕРОЮ ЗНАТЬ, ЯКА ВКЛЮЧАЄ ЕЛЕМЕНТИ ПРИРОДНИХ, СУСПІЛЬНИХ, ТЕХНІЧНИХ НАУК

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАВДАННЯ ЕП

- РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДІВ НАЙБІЛЬШ ЕФЕКТИВНОГО ВПЛИВУ ЛЮДИНИ НА ПРИРОДНЕ ДОВКІЛЛЯ З МЕТОЮ ДИНАМІЧНОГО ПІДТРИМАННЯ РІВНОВАГИ КРУГООБІГУ РЕЧОВИНИ ТА ЕНЕРГІЇ В ПРИРОДІ
- ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ МЕТОДАМИ ПРОЦЕСІВ І РЕЗУЛЬТАТІВ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА І ПРИРОДНОГО ДОВКІЛЛЯ
- ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА І ПРИРОДНОГО ДОВКІЛЛЯ НА ГЛОБАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ
- ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА
- ОБГРУНТУВАННЯ МЕТОДІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВСІХ ВИДІВ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ
- ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ВІДХОДІВ ТА ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ
ТА ІН.

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

МЕТОДОЛОГІЯ ЕП

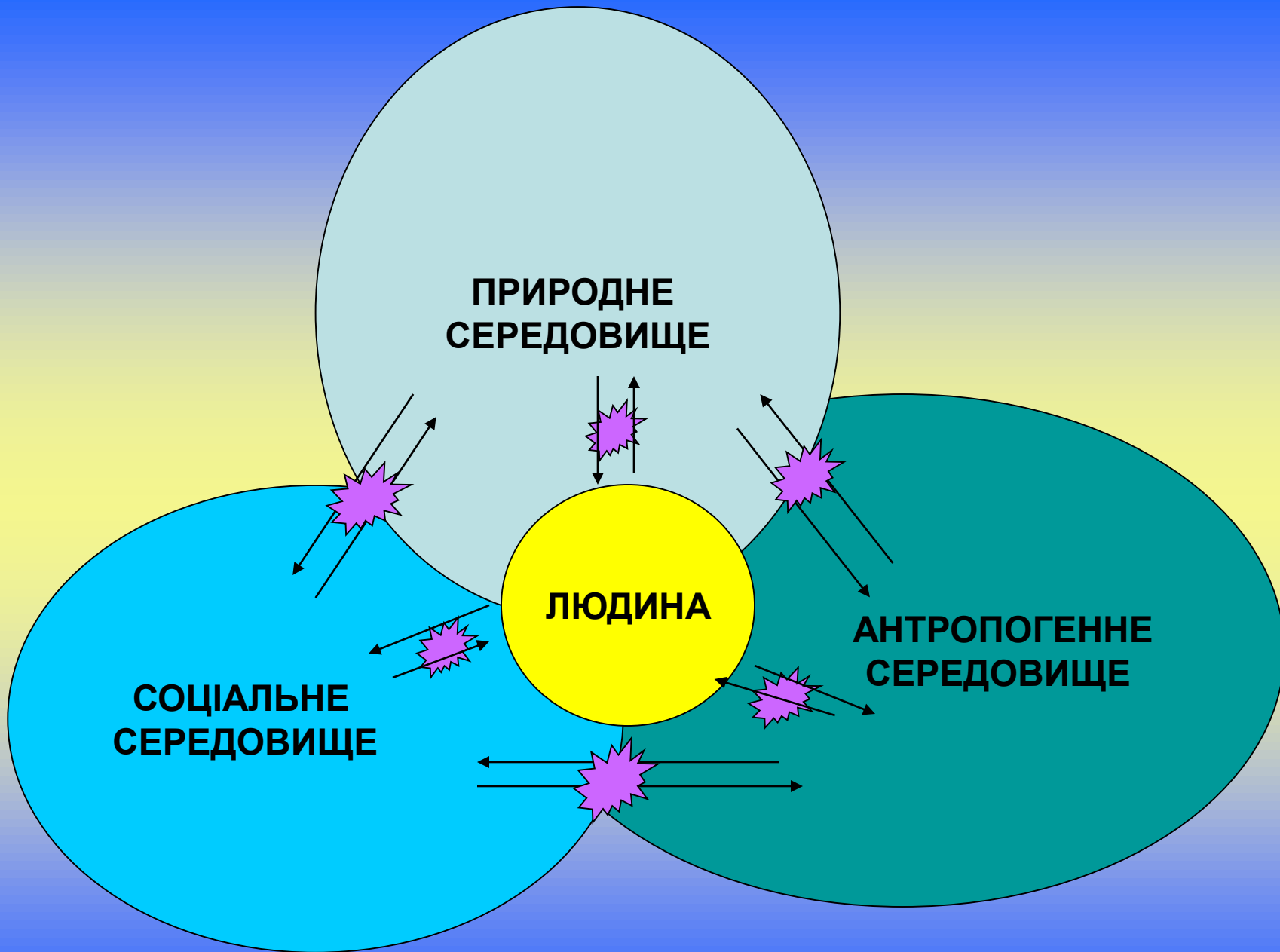
- **ДІАЛЕКТИЧНИЙ ПІДХІД** Є ОСНОВНИМ ЯК ДЛЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТАК І ДЛЯ ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
- **БАЛАНСОВИЙ МЕТОД** ПОЛЯГАЄ У СКЛАДАННІ ГАЛУЗЕВИХ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ БАЛАНСІВ З МЕТОЮ ОПТИМАЛЬНОГО ВИБОРУ СПІВВІДНОШЕНЬ МІЖ ГАЛУЗЯМИ РИНКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ, ТЕРИТОРІАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ, СФЕРАМИ ВИРОБНИЦТВА І ПОСЛУГ І Т.Д.
- **КАРТОГРАФІЧНИЙ МЕТОД** – ПОЛЯГАЄ У ВИКОРИСТАННІ КАРТОГРАФІЧНИХ МАТРІАЛІВ ПРИ ДОСЛІДЖЕННЯХ І ПЛАНУВАННІ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

МЕТОДОЛОГІЯ ЕП

- **СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ** – МЕТОД НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ, ПРИ ЯКОМУ КОМПЛЕКСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ, СТРУКТУРИ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ ТА ВНУТРІШНІХ ЗВ'ЯЗКІВ ДОПОВНЮЄТЬСЯ ВИВЧЕННЯМ ЇХНІХ ВЗАЄМОДІЙ
- **СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ**
- **ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ**

**НАВКОЛИШНЄ
СЕРЕДОВИЩЕ Є ДЖЕРЕЛОМ
ФАКТОРІВ, ЩО
ВИЗНАЧАЮТЬ СТАН І
ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ**

ВИКЛИКИ, ПОРОДЖЕНІ ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЮ І РОЗВИТКОМ

КОЖЕН З НАС І СУСПІЛЬСТВО В ЦІЛОМУ
ПОТРЕБУЄ ДЛЯ РОЗВИТКУ

- МАТЕРІАЛЬНІ
- ЕНЕРГЕТИЧНІ
- ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ЯКІ ВІДБИРАЮТЬСЯ З НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ТРИЄДИНА СУТНІСТЬ ЛЮДИНИ

**ЛЮДИНА ЯК БІОЛОГІЧНА ІСТОТА – ФІЗІОЛОГІЧНИЙ
ОРГАНІЗМ - ЧАСТИНА ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА**

**ЛЮДИНА ЯК СУСПІЛЬНА СУТНІСТЬ - ОСОБИСТІТЬ –
ЧАСТИНА СУСПІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА**

**ЛЮДИНА ЯК ТРУДОВИЙ РЕСУРС - РОБОЧА СИЛА –
ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ – ЧАСТИНА
АНТРОПОГЕННОГО СЕРЕДОВИЩА**

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ФУНКЦІЇ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА (ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ)

**БІОЛОГІЧНІ (ФІЗІОЛОГІЧНІ) ФУНКЦІЇ – ПІДТРИМУЮТЬ
ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ЯК БІОЛОГІЧНОГО ОРГАНІЗМУ**

- СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ
- ПОВІТРЯ ДЛЯ ДИХАННЯ
- ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ
- ОБМІН РЕЧОВИН
- ГЕНЕТИЧНИЙ МЕХАНІЗМ
- ВОДА
- КЛІМАТИЧНІ УМОВИ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ФУНКЦІЇ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА (ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ)

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ – ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ФОРМУВАННЯ ЛЮДИНИ ЯК ОСОБИСТОСТІ

- ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ
- ДУХОВНА ТА РЕЛІГІЙНА ІНФОРМАЦІЯ
- ЕСТЕТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ
- НАУКОВА ТА ОСВІТНЯ ІНФОРМАЦІЯ
- УМОВИ СТАНУ І РОЗВИТКУ
- МОРАЛЬНІ ОСНОВИ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ФУНКЦІЇ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА (ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ)

ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ – ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ УМОВИ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ (ВІДТВОРЕННЯ
ЛЮДИНИ ЯК ТРУДОВОГО РЕСУРСУ)

- ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ (ТРАНСПОРТНІ МАГІСТРАЛІ ...)
- ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА (МАТЕРІАЛИ, СИРОВИНА, ЗЕМЛЯ, БІОРЕСУРСИ)
- ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ
- ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ
- ПРОЦЕСИ ЕКОДЕСТРУКЦІЇ
- ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ТОВАРИ І ПОСЛУГИ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ФУНКЦІЇ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА (ПРИРОДНИХ ФАКТОРІВ)

ЕКОЛОГІЧНІ ФУНКЦІЇ – ФОРМУЮТЬ, РЕГУЛЮЮТЬ І ПІДТРИМУЮТЬ СТАН ЕКОСИСТЕМИ, В ЯКІЙ ЖИВЕ І РОЗВИВАЄТЬСЯ ЛЮДИНА

- РЕГУЛЮВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО БАЛАНСУ
- РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО БАЛАНСУ
- ПРИРОДОВІДТВОРЕННЯ
- КОНСЕРВАЦІЯ ЕНЕРГІЇ
- РЕГУЛЮВАННЯ БІОРІВНОВАГИ
- РЕГУЛЮВАННЯ КЛІМАТУ
- ВІДТВОРЕННЯ БІОМАСИ
- ВІДТВОРЕННЯ БІОІНФОРМАЦІЇ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ РЕСУРС ТА ЙОГО СКЛАД:

- енергетичні,
- газово-атмосферні,
- водні,
- ґрунтово-екологічні,
- біологічні,
- кліматичні,
- рекреаційні,
- антропо-екологічні,
- інформаційні,
- просторово-часові

Додаткові джерела інформації:

- Авраменко Н. Л. Екологія : навч. посіб. / Н. Л. Авраменко, С. Я. Цимбалюк. – 2-е вид., зі змінами та доп. – Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2011. – 252 с.
- Гречанівський О. Є. Радіаційна стійкість природних та штучних мінеральних матриць для довготривалої та екологічно-безпечної утилізації високоактивних радіоактивних відходів: монографія. – К. : Логос, 2012. – 127 с.
- Данилишин Б.М. Економіка природокористування : підручник / Б. М. Данилишин, М. А. Хвесик, В. А. Голян. – К. : Кондор, 2010. – 465 с.
- Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища : навч. посіб. – 5-е вид., випр. і доп.– К. : Знання, 2007. – 422 с.
- Екологічна енциклопедія : у 3 т. / гол. ред. А. В. Толстоухов. – К. : ТОВ "Центр екологічної освіти та інформації", 2007. – Т. 1 : А-Е. – 432 с.
- Екологічна енциклопедія : у 3 т. / гол. ред. А. В. Толстоухов. – К. : ТОВ "Центр екологічної освіти та інформації", 2007. – Т. 2 : Є-Н.– 416 с.
- Екологічна енциклопедія : у 3 т. / гол. ред. А. В. Толстоухов. – К. : ТОВ "Центр екологічної освіти та інформації", 2008. – Т. 3. : О-Я. – 472 с.
- Економіка. Екологія. Управління : зб. наук. праць, № 1 / Держ. податкова служба України, Нац. ун-т держ. податкової служби України ; гол. ред. П. В. Мельник, заст. гол. ред. Л. Л. Тарангул. – Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2012. – 464с.
- Жигуц Ю. Ю. Інженерна екологія : навч. посіб. / Ю. Ю. Жигуц, В. Ф. Лазар. – 2-ге вид. випр. і доп. – К. : Кондор, 2012. – 170 с.